

Oikeustapauskokoelma

Asia C-337/17

Feniks Sp. z o.o.
vastaan
Azteca Products & Services SL

(Ennakkoratkaisupyyntö – Sąd Okręgowy w Szczecinie)

Ennakkoratkaisupyyntö – Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue – Asetus (EU) N:o 1215/2012 – Tuomioistuimen toimivalta sekä tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeuden alalla – Erityinen toimivalta – 7 artiklan 1 alakohdan a alakohta – Sopimusta koskevan asian käsite – Actio pauliana -kanne

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (toinen jaosto) 4.10.2018

1. *Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Tuomioistuimen toimivalta ja tuomioiden täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeuden alalla – Asetus N:o 1215/2012 – Soveltamisala – Siihen kuulumattomat asiat – Konkurssit, maksukyvyttömän yrityksen tai muun oikeushenkilön selvitysmenettelyt, akordit tai muut niihin rinnastettavat menettelyt – Käsite – Kanteet, jotka johtuvat suoraan maksukyvyttömyysmenettelystä ja liittyvät siihen läheisesti – Asetuksen N:o 1346/2000 sovellettavuus*

(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 2 kohdan b alakohta; neuvoston asetus N:o 1346/2000)

2. *Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Tuomioistuimen toimivalta ja tuomioiden täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeuden alalla – Asetus N:o 1215/2012 – Erityinen toimivalta – Toimivalta sopimusta koskevissa asioissa – Käsite – Sopimukseen perustavan saamisoikeuden haltijan nostama actio pauliana -kanne kuuluu käsitteen alaan*

(Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan a alakohta)

1. Ks. tuomion teksti.

(ks. 30 ja 31 kohta)

2. Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa actio pauliana -kanne, jolla sopimukseen perustuvan saamisoikeuden haltija vaatii sellaisen toimen julistamista pätemättömäksi itseensä nähden, jonka väitetään vahingoittavan sen oikeuksia ja jolla sen velallinen on luovuttanut omaisuutta kolmannelle osapuolelle, kuuluu tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan a alakohdassa säädetyn kansainvälistä toimivaltaa koskevan säännön soveltamisalaan.

Kuten unionin tuomioistuin on toistuvasti katsonut, kyseisen erityisen toimivaltasäännön soveltaminen edellyttää sellaista oikeudellista velvoitetta, johon henkilö on vapaaehtoisesti antanut suostumuksensa suhteessa toiseen osapuoleen ja johon kanne perustuu (ks. vastaavasti tuomio 20.1.2005, Engler, C-27/02, EU:C:2005:33, 51 kohta; tuomio 18.7.2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, 33 kohta ja tuomio 21.1.2016, ERGO Insurance ja Gjensidige Baltic, C-359/14 ja C-475/14, EU:C:2016:40, 44 kohta).

Actio pauliana -kanne perustuu saamisoikeuteen, joka on velkojan henkilökohtainen oikeus sen velalliseen nähden, ja sen tarkoituksena on suojella panttioikeutta, joka velkojalla voi olla velallisen omaisuuteen (tuomio 10.1.1990, Reichert ja Kockler, C-115/88, EU:C:1990:3, 12 kohta ja tuomio 26.3.1992, Reichert ja Kockler, C-261/90, EU:C:1992:149, 17 kohta). Sillä suojellaan siis velkojan etuja muun muassa velallisten velvoitteiden myöhempää pakkotäytäntöönpanoa ajatellen (tuomio 26.3.1992, Reichert ja Kockler, C-261/90, EU:C:1992:149, 28 kohta).

Velkoja pyrkii näet kyseisellä kanteella sen toteamiseen, että se, että velallinen on luovuttanut varoja kolmannelle, on tehty sellaisten velkojan oikeuksien vahingoksi, jotka perustuvat sopimuksen sitovuuteen ja jotka vastaavat velkojan velallisen velvoitteita, joihin se on vapaasti antanut suostumuksensa. Kyseisen kanteen perustana on siten olennaisilta osin se, ettei velvoitteita, joihin velallinen on antanut suostumuksensa suhteessa velkojaan, ole noudatettu.

Vastaajan kotipaikkaan perustuvaa toimivaltaperustetta on siis täydennettävä asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan a alakohdassa sallitulla toimivaltaperusteella, ja tällainen toimivaltaperuste on, kun otetaan huomioon se, että velkojan ja velallisen väliset suhteet perustuvat sopimukseen, sekä oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden vaatimuksen että moitteetonta lainkäyttöä koskevan tavoitteen mukainen.

(ks. 39–41, 43, 44 ja 49 kohta sekä tuomiolauselma)